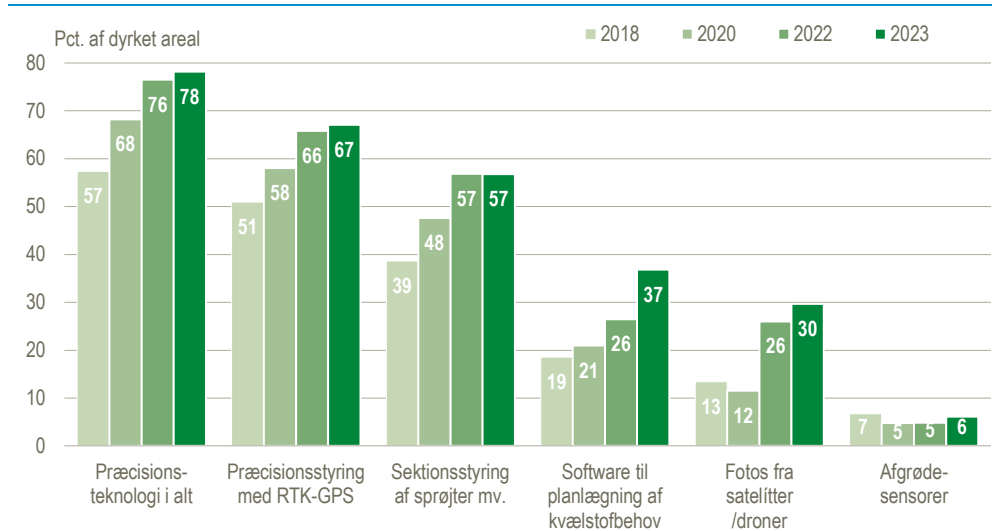

Stigning i brug af digitale løsninger til landbruget

Landbrug med præcisionsteknologi dyrkede 78 pct. af det danske landbrugsareal i 2023 mod 76 pct. i 2022 og 57 pct. i 2018. Alle teknologier steg i anvendelse fra forrige år. Mest steg software til planlægning af kvælstofbehov fra 26 pct. af landbrugsarealet i 2022 til 37 pct. i 2023. Præcisionslandbrug indebærer brug af data fra satellitter, sensorer mv. til mere nøjagtig kørsel og målrettet tildeling af gødning m.m.

Præcisionslandbrug udbredelse efter areal

Anm.: Omfatter både egen anvendelse og anvendelse via konsulenter, driftsledere, maskinstationer o.l. Anvendelsen behøver ikke omfatte alle marker. RTK-GPS: GPS med en nøjagtighed på 1-2 cm ved hjælp af landbaserede signalstationer.

Kilde: www.statistikbanken.dk/pl1

Store bedrifter har især taget præcisionsteknologi til sig

Når man ser på antallet af bedrifter i stedet for areal, steg andelen med præcisions-teknologi også, nemlig fra 37 pct. i 2022 til 40 pct. i 2023. Et flertal af alle bedrifter, 60 pct., bruger fortsat ikke præcisionslandbrug. Disse har ofte små arealer, 34 hektar i gennemsnit. Bedrifter med præcisionslandbrug havde omvendt et gennemsnitsareal på 179 hektar mod 92 hektar blandt alle bedrifter i 2023. Stigningen i arealet med præcisionslandbrug må antages at hænge sammen med det fortsatte bortfald af mindre bedrifter, se statistikbanken.dk/bdf11.

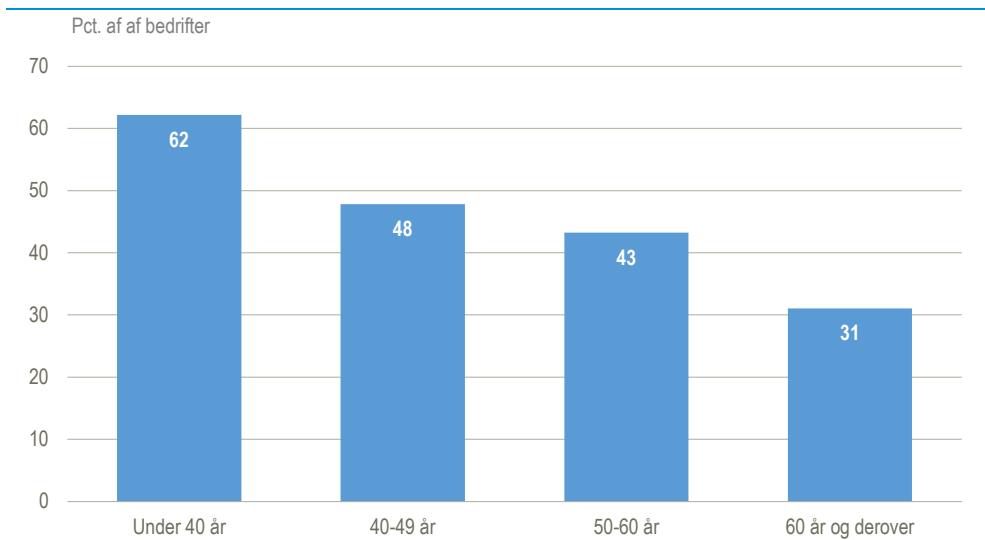
Kun få bedrifter har selvkørende maskiner

I årets undersøgelse indgår ekstra indikatorer, som måles i alle EU-lande. *Selvkørende maskiner eller anden robotteknologi* er udbredt til 1 pct. af bedrifterne, eller 3 pct. af landbrugsarealet. Udover egentlig præcisionsteknologi bruger 3 pct. af bedrifterne *række- eller båndsprøjtning af planteværn* (7 pct. af arealet) og 2 pct. bruger *jordbundscanning* (6 pct. af arealet).

Præcisionslandbrug mere udbredt blandt yngre landmænd

62 pct. af landmænd under 40 år brugte præcisionsteknologi i 2023 mod 40 pct. af alle landmænd. Forspringet omfatter alle former for præcisionsteknologi, hvilket kan ses i lyset af, at de yngre landmænd typisk har længere og nyere uddannelse end de ældre. Andre faktorer spiller også ind for de yngstes anvendelse, fx ejerskab af større bedrifter og en nyere maskinpark, se analysen [Portræt af den danske landmand](#).

Brug af præcisionslandbrug efter landmandens alder. 2023

Anm.: 'Bedrifter i alt' er inklusive bedrifter uden personalder (landbrug, der ikke er personligt drevet, fx selskaber)

Kilde: www.statistikbanken.dk/pl2

Landmænd med høj uddannelse bruger oftest præcisionsteknologi

61 pct. af landmændene med driftsleder- eller jordbrugsvidenskabelig uddannelse anvendte præcisionsteknologi i 2023 mod 21 pct. af landmænd med praktisk erfaring alene. Tilsvarende brugte 62 pct. af landmænd med nylig efteruddannelse (indenfor de seneste 12 mdr.) præcisionsteknologi mod 31 pct. blandt landmænd uden nylig efteruddannelse.

Præcisionslandbrug for dyrt for nogle landmænd

Blandt de landmænd, der ikke bruger præcisionsteknologi, nævner 47 pct. "for store omkostninger" som en barriere. 41 pct. mener, at variationen i markerne er for lille, og 25 pct. nævner "manglende kompetence og viden". Kun 11 pct. mener, at det er svært at få teknologien til at virke, og 13 pct. nævner "andre årsager".

Valg af afgrøder har betydning for brug af præcisionsteknologi

De fleste bedrifter har mere end én afgrøde på markerne, men visse afgrøder er bedre egnede til brug af præcisionsteknologi end andre. Hvor alle bedrifter med præcisionsteknologi dyrkede 78 pct. af det samlede landbrugsareal, så er andelen højere blandt bedrifter med *frø til udsæd* (93 pct. af disses areal), *kartofler* (92 pct.) og *sukkerroer* (92 pct.). Disse afgrøder er typisk præget af mere omfattende kultivering, gødskning, sprøjtning m.m. end fx korn og grovfoder. *Korn, bælgssæd og industrifrø* ligger lidt over gennemsnittet (83 pct.) hvorimod *grovfoder* ligger noget under gennemsnittet (67 pct.).

Anvendelse af præcisionsteknologi

	Bedrifter			Areal		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Bedrifter i alt med dyrket areal	100	100	100	100	100	100
Anvender fotos fra satellitter/droner	7	8	10	19	26	30
Type af fotos						
Fra satellitter	5	7	8	15	22	26
Fra droner	2	1	2	5	5	6
Ved ikke satellitter/droner	1	1	1	1	1	2
Formål med brug af fotos fra satellitter/droner						
Gradueret gødskning	2	4	6	9	17	21
Gradueret planteværn	1	1	2	5	6	10
Udsæd/såsæd	1	2	2	4	7	11
Overvågning af afgrødernes tilstand	4	5	5	14	17	17
Udarbejde dræningplaner	2	3	2	7	9	9
Til andre formål	3	3	3	7	8	6
Traktor/mejetærsker med RTK GPS	24	26	27	61	66	67
Software til planlægning af og dokumentation af varieret kvælstofbehov ...	9	10	13	22	26	37
Sektionsstyring til spredning af planteværn eller handelsgødning	23	25	25	53	57	57
Afgrødesensorer på traktorer eller maskiner	2	2	2	4	5	6
I alt med præcisionsteknologi	36	37	40	73	76	78
Bedrifter i alt med dyrket areal¹	31 236	30 329	28 753	2 633 437	2 628 539	2 634 880

Anm.: Præcisionsteknologien anvendes ikke nødvendigvis på alle marker hos den enkelte landmand.

I årets undersøgelse indgår et par ekstra indikatorer, som måles i alle EU-lande. For præcisionslandbrug drejer det sig om digital kortlægning af jordbundskvalitet samt Selvkørende maskiner eller anden robotteknologi.

¹ Endelige tal for bedrifter og arealer, kan ses i statistikbanken.dk/bdf11.

Kilde: www.statistikbanken.dk/pl1

Mere information: Se øvrige tal fra Landbrugs- og gartneritællingen på www.dst.dk/stattabel/2394.

Kilder og metoder: Undersøgelsen af præcisionslandbrug er medfinansieret af Landbrugsstyrelsen og indsamlet i Landbrugs- og gartneritællingen.

Resultaterne om præcisionslandbrug baserer sig på svar fra 11.171 bedrifter i en foreløbig opgørelse af *Landbrugs- og gartneritællingen*. Opregningsgrundlag: 28.753 bedrifter med dyrket areal (landbrug uden dyrket areal er typisk væksthugartnerier samt landbrug med fjerkræ). Undersøgelsens spørgsmål refererer til anvendelse (egen og via konsulenter, driftsledere, maskinstationer o.l.) de seneste 12 måneder i forhold til juni 2023. Anvendelsen kan være sværere at vurdere hos bedrifter, der bruger teknologien indirekte, dvs. via konsulenter, maskinstationer mv. Anvendelsen behøver ikke omfatte alle marker.

RTK forbedrer det almindelige GPS-signal til en nøjagtighed på 1-2 cm ved hjælp af landbaserede signalstationer. RTK-GPS anvendes primært i traktorer og mejetærskere. Præcisionskørsel sparer tid og brændstof, men er også forudsætning for optimal anvendelse af GPS-relaterede data om fx afgrøders vækst. Alternativer til RTK med mindre nøjagtighed (3-20 cm) indgår ikke i undersøgelsen. Sektionsstyring af sprøjter kræver mere præcis navigation end almindelig GPS, men ikke nødvendigvis i form af RTK-GPS. Software til planlægning af kvælstofbehov: Planlægning og dokumentation af varieret kvælstofbehov, fx ud fra dyrkningshistorie, forventede udbytter mv.

Læs mere om kilder og metode i [statistikdokumentationen](#) for *Landbrugs- og gartneritællingen*. Se også [emnesiden om bedrifter](#) under Landbrug, gartneri og skovbrug.

Næste offentliggørelse: *Præcisionslandbrug 2023* udkommer uge 43 i 2024.

Henvendelse: Martin Lundø, 39 17 38 73, m lu@dst.dk

Karsten Larsen, 39 17 33 78, k kl@dst.dk